

X 3

1969

Done

D10-1969

Doos
9a

Dr. E. Boekmanstichting
Kunsthistorisch studiecentrum
Keizersgracht 609
Amsterdam

dr. E. Boekmanstichting
Amsterdam

J A A R V E R S L A G
O V E R 1 9 6 9

dr. E. Boekmanstichting
BibliotheekI SUBSIDIES

Algemene subsidies:	1968	1969
Ministerie van C.R.M.	305.995,-	318.000,-
Gemeente Amsterdam	45.000,-	50.000,-
Stichting Ned. Muziekbelangen	20.000,-	20.000,-
Provincie Noord-Holland	2.000,-	2.000,-
Provincie Zuid-Holland	2.000,-	2.000,-
Provincie Gelderland	1.000,-	1.000,-
Provincie Utrecht	500,-	500,-
Gerichte subsidies:		
Ministerie van C.R.M., Centrale Afd. Internationale Betrekkingen, t.b.v. de buitenlandse publiciteit (o.a. Sonorum Speculum)	60.414,-	62.334,-
Stichting Ned. Muziekbelangen, voor D.A.V. gramfoonplaten-serie	7.000,-	8.707,-
Stichting Ned. Muziekbelangen, voor tentoonstelling MIDEM, Cannes	2.250,-	6.250,-
Ministerie van C.R.M., voor werk- bijeekoms t I.A.M.L., augustus 1969	-,-	3.000,-
	<u>446.159,-</u>	<u>473.791,-</u>
	=====	=====

Het is een, menen wij, juiste gewoonte om in het jaarverslag te beginnen met een verantwoording van de subsidies, die nu eenmaal nodig zijn ter aanvulling van de inkomsten uit de exploitatie, d.w.z. de verhuur van orkestwerken, de verkoop van kamermuziek, de uitvoeringsrechten e.d. Voor muziekuitgeverijen die, zoals vele grote buitenlandse firma's, kunnen drijven op een fonds dat reikt van Bach tot Beethoven en van Schubert tot Brahms, en op een enkele modernere bestseller als een Debussy, een Bartók of een Strawinsky, zou het jaarlijks door onze subsidiegevers bij te passen deficit nauwelijks een probleem opleveren. In een land waar dergelijke muziekuitgeverijen nu eenmaal niet bestaan, is subsidie een harde noodzaak en past erkentelijkheid voor die instanties die die noodzaak niet alleen inzien, maar er ook daadwerkelijk iets aan doen.

Bovenstaande verantwoording valt in twee delen uiteen: onder algemene subsidies worden die bijdragen begrepen die in de algemene middelen van Donemus vloeien en waaruit de kosten bestreden worden van bijvoorbeeld de technische afdeling, de huisvesting, het personeel, de documentatie en de bibliotheek, de informatie en propaganda, alsook de benodigde materialen. Onder de gerichte subsidies werden slechts die vermeld, die dienen ter ondersteuning van enige grotere objecten, zoals het viermaandelijke tijdschrift Sonorum Speculum, de eveneens driemaandelijke Donemus Audio-Visuele Serie van platen en partituren, de deelname aan een grote manifestatie als de Marché International des Disques et des Editions Musicales (MIDEM), of een incidentele bijeenkomst als die van de International Association of Music Libraries (IAML), van 18 tot 22 augustus te Amsterdam.

Hoewel wij derhalve bijzonder gelukkig zijn met alle bovengenoemde, deels voorlopig, deels definitief vastgestelde subsidies, zonder

zonder welke zij ook niet zou kunnen bijblijven in de huidige constellatie van de muziekwereld, is er naar onze mening reden tot ongerustheid. Het Rijk heeft namelijk normen ten aanzien van onze pensioenregeling gesteld, die er op neerkomen dat er minder subsidie dan voorheen beschikbaar wordt gesteld voor de kosten van de pensioenregeling van het personeel van Donemus. Het bestuur heeft zich echter op het standpunt gesteld dat aan de bestaande pensioenregeling - die op 1 januari 1953 werd ingevoerd en door geen der subsidiegevers ooit is aangevallen - voor wat betreft de huidige deelnemers niet getornd mag worden. Wel is sedert april 1967 een aanvraag van Donemus tot opname in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken in behandeling. Volgens inlichtingen van dit Ministerie kan men met de afhandeling van dit verzoek evenwel niet verder, omdat men sinds 1968 wacht op een advies dat gevraagd is aan het Ministerie van C.R.M. Wij blijven echter hopen dat binnen afzienbare tijd een oplossing voor dit probleem alsnog gevonden kan worden.

II ORGANISATIE

A. Raad van Beheer

Ingevolge artikel 6 van de statuten van Donemus hebben de volgende organisaties het recht personen aan te wijzen als lid in de Raad van Beheer:

Genootschap van Nederlandse Componisten	- Geneco
Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaars Vereniging	- KNTV
Stichting Nederlandse Muziekbelangen	- SNM
Vereniging van Letterkundigen	- VvL
Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis	- VNM

De overige leden worden door de Raad zelf uitgenodigd (RvB).

De Raad telde ten tijde van de jaarvergadering op 30 juni 1969 achttien leden, te weten:

J.W. Acda (RvB)	Henk Kroes (KNTV)
H. Albersen (RvB)	Ton de Leeuw (Geneco)
Jurriaan Andriessen (Geneco)	Mr. Th. Limperg (SNM)
Lodewijk de Boer (VvL)	Paul Loewer (KNTV)
Carel Brons (RvB)	Jan Mul (SNM)
Lex van Delden (Geneco)	Wouter Paap (Geneco)
Dr. C. von Gleich (VNM)	Louis Toebosch (RvB)
James S. Holmes (VvL)	Mevr. Prof.Dr. H. Wagenaar-
Paul Hupperts (RvB)	Nolthenius (V.N.M.)
	Dr. Jos Wouters (SNM)

Als regerings-commissaris fungeerde wederom Prof.Dr. E. Reeser.

De voorzitter had de droeve plicht in zijn inleiding tot de jaarvergadering twee componisten, die sinds de najaarsvergadering van 1968 gestorven waren, te herdenken: Henri C. van Praag, overleden op 10 december 1968 en Johannes Röntgen, overleden op 28 april 1969. Aan de figuur van Henri C. van Praag werd in het jaarverslag over 1968 aandacht besteed, een in memoriam voor Johannes Röntgen bevindt zich verderop in het huidige verslag, onder het hoofd "Componisten".

Tijdens de jaarvergadering kon worden bekendgemaakt dat het Genootschap van Nederlandse Componisten in de vacature, ontstaan door het overlijden van Guillaume Landré, had voorzien door het benoemen van Jurriaan Andriessen. Verder dat de Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaars Vereniging en de Stichting Nederlandse Muziekbelangen de mandaten verlengd hadden van respectievelijk Henk Kroes en Mr. Th. Limperg. Van hun recht zelf personen tot de Raad uit te nodigen maakten de leden gebruik door de heren H. Albersen, Carel Brons en Paul Hupperts opnieuw voor drie jaar te benoemen. Tevens verlengden zij de mandaten van Carel Brons en Paul Hupperts als leden van het Bestuur, dit conform artikel 7 van de statuten. Alle betrokkenen hebben hun herbenoeming aanvaard.

Tijdens de besprekingen kwamen onder meer de volgende problemen aan de orde: de onontkoombaarheid van enige selectie onder de door Donemus vertegenwoordigde componisten, om te geraken tot een meer gerichte propaganda; de helaas beperkte mogelijkheden voor de promotie van de D.A.V.-platen gezien het feit dat deze op uitsluitend niet-commerciële wijze gedistribueerd kunnen worden; de teruggang van het aantal Nederlandse werken in de programma's der Nederlandse symphonie-orkesten; het herdrukken van uitverkochte exemplaren van Sonorum Speculum; de mogelijkheid te geraken tot een lijst van nieuwe muziektermen, met een korte definitie ervan en een vertaling in het Engels. Tenslotte keurde de jaarvergadering de overgelegde stukken goed, te weten het jaarverslag over 1968 en het financiële rapport, zoals dat vervat is in het accountantsrapport van Nieuwenhuis, Janssen & Oosterhuis, register-

accountants te Amsterdam.

B. Dagelijks Bestuur

Zoals bekend is de structuur bij Donemus zodanig dat vijf tot zeven leden van de Raad van Beheer zitting hebben in het dagelijks bestuur. Ten tijde van de jaarvergadering bestond dit bestuur uit zes leden, te weten:

Dr. Jos Wouters, voorzitter	Carel Brons
Wouter Paap, secretaris	Paul Hupperts
Mr. Th. Limperg, penningmeester	Jan Mul.

Tot de steeds terugkerende agendapunten behoren de problemen rond onze muziekguitgaven, onze Donemus Audio-Visuele Serie (DAVS), onze publicaties - waaronder Sonorum Speculum -, de financiën, onze manifestaties in de vorm van tentoonstellingen, lezingen en uitvoeringen. Behalve de routinekwesties vallende onder deze punten zijn er vanzelfsprekend ook meer uitzonderlijke zaken ter sprake gekomen. Zo denken wij bijvoorbeeld onder het hoofd "muziekuitgaven" aan de vernieuwing van de omslagen der partituren en aan het netelige probleem van een meer selectieve propaganda; in de loop van het jaar 1970 zullen deze twee punten zeer zeker vastere vorm aannemen en naar buiten merkbaar worden. Onder de kop "DAV-Serie" denken wij aan de speciale plaat die wij in combinatie met het Concertgebouworkest zullen uitgeven en aan een mogelijke samenwerking met Philips' Phonographische Industrie. Bij "financiën" kan de herziening van de huurtarieven van orkestmaterialen genoemd worden die per 1 september 1969 werd ingevoerd en in 1970 zal gevolgd worden door een herziening van de verkoop-tarieven van de kamermuziek. Onder "manifestaties" denken wij ten slotte aan de deelname van Donemus aan de Marché International de l'Edition Musicale (MIDEM) te Cannes, aan het door Donemus georganiseerde congres van de International Association of Music Libraries en aan enkele huldigingen van componisten die in samenwerking met De Suite plaats vonden. De meeste van deze onderwerpen worden overigens in het vervolg van dit jaarverslag in hun juiste perspectief nog nader behandeld.

Een geheel afzonderlijke taak van het bestuur is de uiteindelijke beslissing over het al dan niet opnemen van aangeboden composities in het repertoire van Donemus. Wanneer dit werken betreft die in opdracht geschreven zijn of waarvan een uitvoering reeds vaststaat, worden zij meestal min of meer automatisch geaccepteerd. In alle overige gevallen kan alleen de intrinsieke waarde van een stuk bepalend zijn. Dit laatste nu betrof in het verslagjaar 67 partituren, waarvan er 20 werden opgenomen en derhalve 47 afgewezen.

C. Directie

De directie bestond ten tijde van de jaarvergadering 1969 onveranderd uit:

André Jurrès, directeur
Mr. E.A.G. Brautigam, directie-secretaris
P.J. Wiegman, administrateur.

D. Componisten

Helaas ontvielen aan Donemus drie van de bij haar aangesloten componisten, te weten: op 28 april 1969 Johannes Röntgen, op 5 september 1969 Henk Bijvanck en op 20 september daaraan volgend mevrouw Jeane Beyerman-Walraven. Over hun leven en werken moge hieronder een kort bericht volgen:

Johannes Röntgen werd op 30 september 1898 te Amsterdam geboren als zoon van de componist Julius Röntgen. Hij ontving zijn

opleiding aan het Amsterdams Conservatorium. Voor compositie en instrumentatie was hij leerling van Johan Wagenaar. Directielessen kreeg hij van Prof. D.F. Tovey te Edinburgh, waarna hij zich aan de Gemeentelijke Opera te Aussig (het tegenwoordige Vyhledy, Tsjechoslowakije) in de praktijk bekwaamde. Johannes Röntgen was sedert 1928 werkzaam te Amsterdam als pianist, pedagoog en componist van kamermuziek, liederen, koorwerken en opera's. Tot 1940 was hij koordirigent van verschillende Toonkunstafdelingen, van 1943 tot 1963 pianodocent aan de muziekschool en het Amsterdams Conservatorium, van 1937 tot 1963 directeur van het zangkoor der Vrije Gemeente. Na zijn pensionering behield hij de artistieke leiding van het Amsterdams vocaal kwartet en trad hij met zijn broers nog veelvuldig op in het bekende Röntgen Trio. Johannes Röntgen overleed op 28 april 1969 tengevolge van een noodlottig verkeersongeval.

Henk Bijvanck, op 6 november 1909 te Koedoes (Java) geboren, studeerde piano en theorie bij Carl Oberstadt te Den Haag. In 1929 ging Bijvanck naar Wenen, waar hij bij Franz Schmidt compositie en bij Frau Prof. Andrassy piano studeerde. Van 1932 tot 1938 was Bijvanck in Wenen werkzaam. In 1938 vestigde hij zich in Den Haag, waar hij tot 1943 bleef. In deze tijd ontstonden vele pianostukken, een pianoconcert, een Requiem, een strijkkwartet, een viool- en een pianoconcert, alsook een groot aantal liederen. Van 1943 tot 1945 verbleef Bijvanck, door de tijdsomstandigheden genoodzaakt, te Wenen. In 1944 ontstonden een celloconcert, een Bevrijdingssymphonie en een mysteriespel, genaamd "Il Santo", en in 1945 een dramatische opera, "Josef und seine Brüder". Van 1945 tot 1947 was Bijvanck in Amsterdam leraar voor piano aan het Muzieklyceum en tevens verbonden aan de Radio. Sindsdien ontstonden liederen voor alle stemsoorten, drie dramatische harpzangen met orkestbegeleiding (Vondel), een cellosonate en een vioolsonatine. In 1952 vestigde Bijvanck zich te Heemstede, waar de Lourdessymphonie ontstond, alsook een Symphonietta voor strijkorkest en een aantal kamermuziekwerken. Henk Bijvanck overleed te Heemstede op 5 september 1969.

Mevrouw Jeane Beyerman-Walraven werd geboren op 14 juni 1878 te Semarang. Aldaar ontving zij piano-onderricht van haar moeder; later stelde zij zich, in Den Haag, voor compositie onder leiding van Koeberg. Na haar huwelijk in 1911 met de medicus Dr. Th. Beyerman vestigde zij zich te Amsterdam, waar zij zich muzikaal autodidactisch verder ontwikkelde. Sinds het overlijden van haar echtgenoot woonde zij te Arnhem. Oorspronkelijk volgde zij als componiste de meer traditionele wegen om zich later via de Franse muziek en Schönberg een veel moderner stijl eigen te maken. Ter gelegenheid van haar negentigste verjaardag organiseerde Donemus in 1968 een bijeenkomst, waarbij Jan van der Meer een aantal pianowerken van haar hand ten gehore bracht. Mevrouw Beyerman overleed te Arnhem op 20 september 1969.

III INFORMATIE EN PROPAGANDA

A. Geschrift

Publicaties:

In 1969, de 12e jaargang, verscheenen weer 4 nummers van Sonorum Speculum: 38 t/m 41. De eerste drie nummers bevatten ieder 52 pagina's, het laatste had 36 pagina's. Evenals vorig jaar werd ook dit jaar de oplage tweemaal verhoogd en wel eerst van 15.500 tot 16.000 en daarna van 16.000 tot 16.500.

Nummer 38 opende met een vraaggesprek van Hans Citroen met Jan van Vlijmen. Robert Schollum, componist en professor aan de Akademie für Musik und darstellende Kunst te Wenen, wijdde een artikel aan Kees van Baaren's Concert voor piano en orkest en aan Jan van Vlijmen's Serenata II. Joep Straesser's compositie "Musique pour l'Homme", gecomponeerd bij gelegenheid van de herdenking van de Verklaring van de Rechten van de Mens, werd uitvoerig door Ernst Vermeulen behandeld. Anton de Beer schreef een artikel over de ontwikkeling in de 31-toonsmuziek. Tevens werd aandacht besteed aan de promotie van Marius Flothuis en het afscheid van Max Vredenburg als directeur van Jeugd en Muziek.

In nummer 39 werd aandacht besteed aan de componist Robert Heppener door Wouter Paap, die tevens een In Memoriam schreef gewijd aan Julius Hijman. Lex van Delden schreef een In Memoriam voor Henri C. van Praag. Ton de Leeuw's compositie "Lamento Pacis" werd door Ernst Vermeulen besproken. Simeon ten Holt gaf een toelichting op zijn eigen werk "Triptieon".

Wouter Paap opende nummer 40 met een artikel gewijd aan de toneelmuziek van Jurriaan Andriessen. Wederom werden twee composities besproken: het Vierde Strijkkwartet van Guillaume Landré door Marius Flothuis en Serenata van Ton de Kruyf door Ernst Vermeulen. Ernst Vermeulen gaf tevens zijn visie op het Holland Festival 1969. Een Nederlandse muziek-postzegel werd toegelicht door Ian F. Finlay.

Nummer 41 bevatte een toelichting op de dissertatie van Marius Flothuis, "Mozarts Bearbeitungen eigener und fremder Werke", geschreven door Prof. Frits Noske; omgekeerd besprak Marius Flothuis de inaugurale rede van Frits Noske, "Forma Formans", en gaf hij nog een nabeschouwing op het artikel van Ernst Vermeulen uit nummer 40, "Holland Festival 1969". De redactie schonk aandacht aan de uitreiking van de Sweelinck-Prijs aan Kees van Baaren. Verder lichtte Ernst Vermeulen de Gaudeamus Muziekweek 1969 toe, vervolgde Ian F. Finlay zijn artikelenserie over muziekpostzegels en gaf Everett Helm een verslag over de Nederlandse muziek op de MIDEM Classique 1970 te Cannes.

De rubrieken New Compositions en Netherlands Music Chronicle werden zoals gebruikelijk in iedere aflevering opgenomen. De losse bijlage in de Nederlandse editie met opgave van nieuwe composities en enkele actuele informaties over de Donemus-activiteiten verscheen in de vier Sonorum-afleveringen van 1969. De vraag naar complete jaargangen doet de behoefte gevoelen tot het samenstellen van een inhoudsopgave, die zich over een periode van een groot aantal jaren zal uitstrekken. Inzake de herdruk van niet meer verkrijgbare afleveringen kon in 1969 nog geen definitieve regeling worden getroffen.

Advertenties en folders:

Met het plaatsen van advertenties en het verspreiden van folders werd op de gebruikelijke wijze voortgegaan. De advertentie-afspraken met Gaudeamus en het Internationales Musikinstitut

te Darmstadt met Sonorum Speculum werden gecontinueerd. Tijdens enkele zondagmiddagconcerten in het Stedelijk Museum werden DAVS-folders verspreid.

Recensies en artikelen:

De aandacht in binnen- en buitenland voor de uitgaven van Donemus (partituren en DAVS-platen) blijft onverminderd aanwezig. De directeur verzorgde de volgende artikelen: inleiding tot "Séance" van Ton de Kruyf voor Preludium, 4-11-1969; "Lex van Delden vijftig jaar" voor Het Parool, 10-9-1969; "Wat deden zij in 1909?" voor De Muziekhandel, mei 1969.

Speciaal Nederland-nummer "Recorded Sound":

De in 1968 begonnen besprekingen met Dr. Patrick Saul, redacteur van het Britse maandblad "Recorded Sound", hebben in 1969 tot resultaat gehad dat op 2 december onder zeer grote Engelse en Nederlandse belangstelling te Londen, in het gebouw van het Institute of Recorded Sound, het eerste exemplaar van de speciale "Netherlands issue" van dit blad aan Bernard Haitink werd aangeboden. De directeur van Donemus hield een korte inleiding over enkele belangrijke aspecten van het Nederlandse muziekleven, terwijl verder het woord werd gevoerd door D.W. baron van Lynden, bitengewoon gezant en gevolmachtigd minister, verbonden aan de Nederlandse Ambassade te Londen, en door Bernard Haitink in zijn dubbele hoedanigheid van dirigent van het Concertgebouworkest en van het London Philharmonic Orchestra. De Ambassadorsraad voor personen en culturele zaken, de heer J.B. Braaksma, was eveneens aanwezig. Een tentoonstelling van boeken, platen, foto's en partituren, betrekking hebbend op het Nederlandse muziekleven, was in de bibliotheek van het Institute ingericht.

Het Nederland-nummer van Recorded Sound bevatte de volgende artikelen: Twenty years of Donemus (1947-1967) - André Jurres; The Donemus Audio-Visual Series - R.N. Degens; Gramophone Records and the Concertgebouw Orchestra - Jos Wouters; Theatre Sound and Image - L.S. Hoefnagels; The Art of the Organ in the Netherlands - Piet Visser; Willem Pijper (1894-1947) - Jos Wouters; Dutch Performers on Records - R.N. Degens; The Dutch Street-Organ - R. de Waard; The Historical Archives of the Netherlands Radio Union - Paul de Waart; Ethnomusicology in the Netherlands - Bernard J. Broere; Dutch Electronic Music Studios - Frits Weiland. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken kocht 800 exemplaren van Recorded Sound voor verspreiding in Engels sprekende gebieden, terwijl Donemus voor eigen relaties en documentatie 200 exemplaren aanschafte. In een volgende aflevering van Recorded Sound (No. 38) was een fotoreportage van de bijeenkomst op 2 december 1969 opgenomen.

B. Woord en Beeld

Lezingen in Nederland:

Onder de titel "De komende week in het Nederlandse muziekleven" vervolgde de directeur zijn wekelijkse uitzending voor de Nederlandse Omroep Stichting. Hoewel onder deze noemer natuurlijk alle muziek kan vallen, ligt het accent duidelijk op het aandeel van de Nederlandse componist en de Nederlandse uitvoerende toonkunstenaar. Merkwaardig genoeg blijkt dat het aantal Nederlandse werken dat in deze uitzendingen als illustratie ten gehore werd gebracht precies hetzelfde was als in het vorige verslagjaar, te weten 104. In enkele gevallen waarin de directeur verhinderd was, werd hij vervangen door Ernst Vermeulen. Als herkenning-melodie fungeerde het eerste halfjaar een fragment uit Willem Pijper's

Tweede Symphonie, gedurende het tweede halfjaar het vierde van de Zes Symphonische Epigrammen van dezelfde componist.

Op 28 mei hield de Tsjech Kovaříček een lezing in de gehoorzaal van Donemus. Het German Center for International Music Education van de universiteit van Oregon (U.S.A.) bracht een bezoek aan Donemus. Bij die gelegenheid gaf de heer Schuyt een toelichting over doel en werkwijze van Donemus en werd er in het bijzonder aandacht besteed aan de koormuziek.

Lezingen in het buitenland:

In zijn hoedanigheid van secretaris van het Nederlands Comité van de Internationale Muziekraad (NECIM) hield de directeur op 30 mei te Bern een uitvoerig referaat over doel en werkwijze van de International Music Council (IMC), de daarbij aangesloten internationale organisaties (waaronder de ISCM en de IAML) en zijn nationale comité's (waaronder het NECIM), het geheel gezien in samenhang met UNESCO. De voorzitter, Dr. Jos Wouters, hield op 26 en 27 februari enkele lezingen in Duitsland. Hij sprak op de muziekscholen van Saarbrücken en Nürnberg en bracht een bezoek aan het German Center for International Music Education in Ludwigsburg, waar hij een college van twee uur gaf over hedendaagse Nederlandse composities.

Tentoonstellingen:

In Nederland richtte Donemus de volgende tentoonstellingen in:

Amsterdam	: 27 maart t.g.v. de componistenavond Lex van Delden
Queekhoven	: Belgisch-Nederlandse Componistendagen 8-11 april; internationale vioolweek 6-14 mei; N.R.U. dirigentencursus 18 mei-5 juni; internationale harpweek 8-16 juli; Musicultura 24 augustus-3 oktober
Amsterdam	: 23 april t.g.v. de componistenavond Ton de Kruyf
	: 31 mei-1 juni gitaarfestival Vereniging "Constantijn Huygens" in samenwerking met de Vereniging voor Muziekhandelaren en -uitgevers
Vught	: 22 juni-12 juli zomercursus voor vocalisten
Haarlem	: 6 juni kunstmarkt Haarlem, via firma Alphenaar
	: 6-25 juli zomeracademie voor organisten
Woudschoten	: 9-16 augustus zomerkamp Jeugd en Muziek
Amsterdam	: 18-22 augustus IAML-congres
Den Bosch	: 30 augustus-6 september vocalistenconcorso
Bilthoven	: 5-12 september Gaudeamus muziekweek
Utrecht	: 13 oktober muziekbeurs van de Vereniging voor Muziekhandelaren en -uitgevers
Nunspeet	: 1-2 november studieweekend Jeugd en Muziek

In het buitenland werden de volgende tentoonstellingen ingericht:

Cannes	: 17-26 januari MIDEM
Saarbrücken	: 21 februari-8 maart Holland-Woche
Royan	: 29 maart-4 april Festival International d'Art Contemporain
Zagreb	: 7-18 mei Biennale Zagreb
Hamburg	: 20-27 juni ISCM-festival
Darmstadt	: 22 augustus-3 september Internationale Ferienkurse für Neue Musik
Donaueschingen	: 18-19 oktober Donaueschinger Musiktage
Viersen	: 25 oktober concert U.S.O.
	: 21-30 november Holland Land und Leute
Parijs	: 17-23 november Nederlandse week Institut Néerlandais
Braunschweig	: 24 november Festliche Tage neuer Kammermusik

Londen : 2 december gramfoonplaten uit Nederland in het
Institute for Recorded Sound

Reizen en contacten:

In verband met zijn bestuursfuncties in de International Music Council (IMC), de International Association of Music Libraries (IAML) en de International Society for Contemporary Music (ISCM) vergaderde de directeur verschillende malen in UNESCO te Parijs: in januari (14-15), maart (7-9), augustus (6-8) en oktober (18-27). Tijdens de Algemene Vergadering van de ISCM in Hamburg in juni (20-28) werd de directeur tot algemeen voorzitter benoemd, hetgeen zijn aanwezigheid verklaart bij het symposium te Ravello in juli (6-14), handelend over "Taken, problemen en toekomst van muziekfestivals in Europa", alsook bij de bijeenkomst van de internationale jury die in december (14-21) te Basel bijeenkwam ter selectering van de werken voor het ISCM-festival in 1970.

Op het vlak van het Nederlandse muzikleven bekleedde de directeur tijdens het verslagjaar bestuursfuncties in onder meer (alfabetische volgorde): de Amsterdamse Kunstraad en de commissies daarin die zich bezighouden met de muziek, de herstructurering van de raad en de oprichting van een locale omroep; het Contactorgaan Electronische Muziek; het Concertgebouworkest en zijn artistieke commissie en daardoor indirect ook het Contactorgaan Nederlandse Orkesten; de op 22 december officieel geopende discotheek van de Openbare Muziekbibliotheek; het curatorium van de Stichting Gaudeamus; de Nationale Unesco Commissie en zijn subcommissie cultuur; het Prins Bernhard Fonds en zijn kunst-commissie; het Studiecentrum voor Muziekbibliotheken en phonotheken; de Toonkunst-Bibliotheek en de Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis.

Behalve de reizen die de directie-secretaris maakt in verband met de tentoonstellingen in het buitenland, vergezelde hij de voorzitter op diens lezingentournee in Ludwigsburg, Nürnberg en Saarbrücken. Op 15 en 16 april was hij in Wenen voor een bezoek aan de Oostenrijkse Komponistenbund. Evenals de directeur was hij op 1 en 2 december in Londen bij de feestelijke verschijning van het speciale Nederlandse nummer van Recorded Sound. Van deze gelegenheid werd gebruik gemaakt om tevens een bezoek te brengen aan de afdeling Pers- en Culturele Zaken van de Nederlandse Ambassade. De directie-secretaris woonde bovendien het concert bij van het U.S.O. op 25 oktober te Viersen.

C. Muziek

Concerten:

In samenwerking met De Suite werden ook in 1969 twee concerten georganiseerd. Op 27 maart werd Lex van Delden gehuldigd ter gelegenheid van zijn 50ste verjaardag en op 23 april was er een componistenavond waar werken van Ton de Kruyf ten gehore werden gebracht. Beide concerten werden gegeven in de concertzaal van de Spaarbank voor de Stad Amsterdam, waar tevens na afloop een kleine ontvangst werd gehouden. In het kader van Musikprotokoll 1969 te Graz, Oostenrijk, gaf het Radio Kamerorkest op 24 oktober een concert in deze stad, dat door de directie-secretaris werd bijgewoond. Tevens kon een concert gegeven worden tijdens de Festliche Tage neuer Kammermusik te Braunschweig. Subsidie werd verkregen van Muziekbelangen, zodat het mogelijk was het Danzi-Kwintet en Meinard Kraak, begeleid door Tan Crone, voor dit concert te contracteren.

Diverse manifestaties:

De componist Robert Heppener kreeg de Fontein-Tuynhoutprijs uitgereikt op 20 maart in de gehoorzaal van Donemus. Hij ontving deze prijs voor zijn werk *Canti Carnascialeschi*. Evenals andere jaren brachten de deelnemers van de N.R.U. dirigentencursus een bezoek aan Donemus, en wel op 22 mei. De directeur bood de bezoekers een DAV-plaat aan en liet enkele werken horen. Van 18 tot 22 augustus 1969 was Donemus gastheer voor de algemene vergadering en het congres van de International Association of Music Libraries (IAML). De opkomst, oorspronkelijk geraamd op 80 deelnemers, groeide tenslotte uit tot meer dan 120. De officiële opening vond plaats in het Stedelijk Museum te Amsterdam; naar het Gemeentemuseum in Den Haag werd een excursie georganiseerd. Een uitvoerig verslag van het congres is te vinden in "Fontes" 1970/1-2. De Music Information Centres (MIC) hielden hun jaarlijkse bijeenkomst in het kader van de IAML. De aanwezige gedelegeerden uit 16 landen besloten o.m. tot het uitgeven van een gezamenlijke brochure over doel en werkwijze van de MIC; een résumé daarvan zal in "Notes" gepubliceerd worden. Een verkort rapport over deze MIC-bijeenkomst is eveneens te vinden in het reeds genoemde "Fontes", het huisorgaan van de IAML.

Gramfoonplaten:

De eerste plaat in deze serie, DAVS 6901, is tevens bedoeld als herdenkingsplaat bij het 100-jarig bestaan van de Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis en bevat uitsluitend oude Nederlandse muziek. DAVS 6902 opent met een opname van Henk Badings' Harpconcert, uitgevoerd door het Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Willem van Otterloo en met solistische medewerking van Phia Berghout. De overige twee opnamen op deze plaat zijn *Variazioni senza Tema* van Guillaume Landré en *Serenata I* van Jan van Vlijmen, beide uitgevoerd door het Concertgebouworkest o.l.v. respectievelijk Bernard Haitink en Bruno Maderna.

Behalve het werk van Hans Kox, *Cyclofonie V*, uitgevoerd door het Utrechts Symfonie-Orkest o.l.v. Paul Hupperts, zijn de opnamen op DAVS 6903 vocale composities. Het Nederlands Kamerkoor o.l.v. Felix de Nobel voert werken uit van Hendrik Andriessen (*Omaggio a Marenzio*) en van Marius Flothuis (*Round*). Voorts bevat de plaat "Herfst der Muziek" van Joep Straesser in een uitvoering door het NCRV Vocaal Ensemble o.l.v. Marinus Voorberg en "Villonnerie" van Hans Henkemans, uitgevoerd door het Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Jean Fournet met als solist Bernard Kruysen. De vierde en laatste plaat, DAVS 6904, bevat uitsluitend kamermuziekwerken van Willem Pijper, en wel 3 sonates en 2 sonatines: *Sonate voor fluit en piano*, uitgevoerd door Jolle de Wit en Hans Henkemans, en *Sonate voor twee piano's*, uitgevoerd door Hans Dercksen en Hans Henkemans. De *Sonätines No. 2* en *3* voor piano worden eveneens uitgevoerd door Hans Henkemans.

Over de verkoop van de DAV-Serie kan nog medegedeeld worden dat per ultimo 1969 in totaal 20.718 platen verkocht waren. Verdeeld over negen series van ieder vier platen betekent dit een gemiddelde van 2.300 verkochte exemplaren per serie en van 575 exemplaren per uitgebrachte plaat. Per ultimo 1968 waren deze cijfers respectievelijk: 17.668, 2.200 en 550.

A. Donemus-copyright

	1968	bij	af	1969
zuiver instrumentale orkestwerken	1024	30	0	1054
vocaal-instrumentale orkestwerken	452	13	1	464
zuiver instrumentale kamermuziek	1415	61	5	1471
vocaal-instrumentale kamermuziek	624	15	0	639
a cappella koormuziek	185	2	0	187
electronische muziek	14	0	0	14
	<u>3714</u>	<u>121</u>	<u>6</u>	<u>3829</u>

Uit het bovenstaande blijkt dat in de loop van 1969 door Donemus 121 nieuwe partituren werden aangenomen, hetgeen neerkomt op het verwerken van een tiental nieuwe werken per maand, vanaf het reproducieren der partituren tot en met het verkrijgbaar stellen van het volledige uitvoeringsmateriaal. Bij een stuk als Musica per organo van Kees van Baaren is het vervaardigen van het uitvoeringsmateriaal indientiek met het reproducieren van de partituur en is de uitgave-techniek dus een eenvoudige zaak; bij een werk als Lamento Pacis, voor gemengd koor en instrumenten, van Ton de Leeuw is de verwerking tot uitgave daarentegen zeer gecompliceerd.

In dezelfde periode werden zes composities aan het repertoire van Donemus onttrokken. Eén daarvan werd door de componist zelf teruggetrokken, de resterende vijf werden door commerciële uitgevers overgenomen en wel: door Harmonia drie werken (Henk Badings, Jan Masséus, Herman Strategier), door Molenaar één werk (Jurriaan Andriessen) en door Van Rossum één werk (Jan Mul).

In 1969 kwam ook de catalogus "koor met begeleiding" gereed. Tesamen met de in 1967 verschenen catalogus "zang met begeleiding" wordt daarmee het gehele vlak van de vocale muziek bestreken, met uitzondering van de a cappella koormuziek.

B. Inzage- en presentexemplaren

	1968	1969
<u>Nederland</u> , inzage-exemplaren	2660	2579
present-exemplaren	<u>451</u>	<u>430</u>
	3111	3009
<u>buitenland</u> , inzage-exemplaren	470	543
present-exemplaren	<u>281</u>	<u>249</u>
	<u>751</u>	<u>792</u>
	3862	3801

Bovenstaande cijfers behoeven nauwelijks enige toelichting. Een lichte teruggang van de in Nederland aangevraagde inzage-exemplaren staat tegenover een kleine vermeerdering van het aantal aanvragen uit het buitenland. Wat Nederland betreft menen wij op te merken dat men veel sneller dan vroeger tot koop besluit, zonder voorafgaande inzage. Dit zou ook de discrepantie kunnen verklaren tussen enerzijds minder inzage-verzoeken in Nederland en anderzijds een enorme toename van de verkoop in ons land (cf. par. V B).

Bij een toename van 121 nieuwe werken in een jaar tijds is het aantal van 430 in Nederland en 249 in het buitenland rondgestuurde present-exemplaren uiteraard aan de zeer lage kant. Dit is inhaerent aan onze werkmethode om er geen oplagen op na te houden, maar exemplaar voor exemplaar af te drukken. Een plan is in studie om althans van enkele werken, zeg een zestal per jaar, wel degelijk een bescheiden oplage te (laten) maken, om daarmee een doeltreffende presentatie te bereiken.

musici e.d. Dit impliceert echter het maken van een selectie onder de door Donemus uitgegeven componisten en/of hun werken.

C. Bezoekers

	1968	1969
Nederlandse bezoekers	1859	1989
buitenlandse bezoekers	<u>267</u>	<u>269</u>
	2126	2258

In genoemde cijfers is geen rekening gehouden met het congres van de Association Internationale des Bibliothèques Musicales (AIBM), dat van 18 tot 22 augustus 1969 in de ruimten van Donemus plaats vond. Deze werkweek werd bezocht door 125 leden van de Association, uit 22 landen. De internationale groep van Music Information Centres (MIC), in 1958 door de zorgen van Donemus opgericht, vormt in het kader van de Association een "commission internationale de travail". Donemus-achtige instellingen uit 18 landen waren naar Amsterdam gekomen om aan de vergaderingen van MIC deel te nemen. Vanzelfsprekend waren vele aanwezigen sterk geïnteresseerd in het werk van Donemus en zouden velen van hen als "bezoeker" in bovenstaande statistiek vermeld kunnen worden. Aangezien dit echter de continuïteit van de statistiek te zeer zou doorbreken, is daarvan afgezien en wordt liever afzonderlijk vermeld dat bedoeld congres voor Donemus naar schatting een aantal van ongeveer 110 bezoekers extra opleverde.

In dit kader is het zeer zeker op zijn plaats het Ministerie van C.R.M. dank te zeggen voor zijn financiële hulp, die het ons mogelijk gemaakt heeft de AIBM voor haar jaarlijkse werkbijeenkomst weer eens naar Amsterdam te kunnen uitnodigen.

D. Geluidsopnamen

	1968	bij	1969
zuiver instrumentale orkestwerken	780	42	822
vocaal-instrumentale orkestwerken	160	7	167
zuiver instrumentale kamermuziek	881	69	950
vocaal-instrumentale kamermuziek	379	16	395
a cappella koorwerken	94	5	99
electronische muziek	22	11	33
filmmuziek	<u>2</u>	<u>0</u>	<u>2</u>
	2318	150	2468

Het blijkt nog steeds van eminent belang te zijn dat de bezoekers van Donemus niet alleen partituren kunnen inzien, maar ook de gelegenheid krijgen de desbetreffende werken naar de klank te beoordelen. Opgemerkt zij dat in de loop van 1969 verkregen nieuwe opnamen lang niet alle premières zijn. Er bevinden zich ook altijd opnamen onder van werken waarvan wij reeds een band of plaat bezitten. Maar dan is als regel de uitvoering een andere, of is de opname technisch gezien een betere. Zuivere doublures komen slechts zelden voor. Het kaartstelsel dat ons bezit aan opnamen ontsluit is in de loop van 1969 grondig herzien en waar mogelijk aangevuld of verbeterd; in 1970 mocht dit werk gereed komen.

V EXPLOITATIE

A. Verhuur van orkestwerken

	1968	1969	
<u>Nederland</u> : beroepsorkesten	220	218	
radio-orkesten	75	93	
amateurorkesten	<u>154</u>	<u>121</u>	
	449		432
<u>buitenland</u> : via vertegenwoordigers	77	66	
rechtstreeks	<u>59</u>	<u>81</u>	
	136		147
	<u>585</u>		<u>579</u>
totaal			

Ondanks gemotiveerde vrees voor een verder teruglopen van het aantal verhuringen aan de Nederlandse beroepsorkesten is dit aantal zichzelf vrijwel gelijk gebleven. Wanneer men "de elf" van de commissie-Scholten hier uitlicht, bemerkt men zelfs dat daar een kleine vooruitgang geboekt werd, te weten van 155 in 1968 naar 178 in 1969. Overigens verwijzen wij voor de betrekkelijkheid van deze gegevens naar het jaarverslag 1968 van Donemus.

Het is wellicht niet overbodig bij de radio-orkesten te vermelden dat in het aantal verhuringen mede begrepen zijn de heruitzendingen in Nederland.

De piek bij de amateurorkesten in 1968 werd in 1969 niet opnieuw gehaald; ter vergelijking diene dat het aantal verhuringen aan amateurorkesten in 1967 slechts 104 bedroeg. De kleine teruggang van het totaalcijfer voor Nederland vindt derhalve zijn oorzaak bij de amateurorkesten.

Het aantal verhuringen in het buitenland via onze vertegenwoordigers liep achteruit, hetgeen echter weer gecompenseerd werd door het aantal rechtstreekse verhuringen in het buitenland; wij herinneren er aan dat hierin eveneens begrepen zijn uitvoeringen van Nederlandse orkesten in het buitenland en relais van de N.O.S. naar het buitenland.

Het hogere aantal voor het buitenland vangt derhalve het iets lagere totaal voor Nederland op, zodat de teruggang van het totaal-generaal beperkt blijft tot één procent.

B. Verkoop van kamermuziek

	1968	1969	
<u>Nederland</u> : rechtstreeks	2401	2437	
via de muziekhandelaren	<u>2736</u>	<u>3458</u>	
	5137		5895
<u>buitenland</u> : rechtstreeks	344	595	
via vertegenwoordigers	<u>2612</u>	<u>3579</u>	
	2956		4174
	<u>8093</u>		<u>10069</u>
totaal			

De verkoop in Nederland rechtstreeks is zichzelf ongeveer gelijk gebleven; deze omvat de verkopen direct aan bezoekers in onze gehoorzaal en verder aan bibliotheken, waaronder die van de Nederlandse Omroep Stichting. Daarentegen is bij de verkoop via de muziekhandel sprake van een uitgesproken toename. Het aantal muziekhandelaren in Nederland dat meer dan honderd exemplaren van

Broekmans & Van Poppel, Amsterdam	969
Harmonia-Uitgave, Hilversum	767
Eerste Muziekcentrale N.V., Amsterdam	552
Muziekbeurs Amsterdam, Amsterdam	178
J.A.H. Wagenaar, Utrecht	142
Albersen & Co., Den Haag	125
Muziekhandel Saul B. Groen, Amsterdam	108.

De ontwikkeling in de verkoop Nederland vertoont derhalve een vermeerdering van 14 procent.

De verkoop rechtstreeks naar het buitenland vindt voornamelijk plaats daar waar Donemus (nog) geen alleenvertegenwoordiger heeft aangesteld. De toename in deze sector is verheugend en is sinds 1967 zelfs meer dan verdubbeld.

Voor de vermeerdering van het aantal verkopen in het buitenland via de vertegenwoordigers is vooral C.F. Peters te New York verantwoordelijk, zoals uit onderstaand lijstje volgt:

C.F. Peters Corporation, New York	2837
Rudolf Erdmann, Wiesbaden	431
Alfred Lengnick & Co., Ltd., South Croydon	218.

De ontwikkeling in de verkoop buitenland vertoont derhalve een vermeerdering van 41 procent. Het totaal-generaal is hiermede voor het eerst boven de vijf cijfers uitgekomen en ligt 24% boven dat van 1968.

Wij kunnen de firma C.F. Peters Corporation te New York, onze alléenvertegenwoordiger voor de Verenigde Staten en Canada, hier niet noemen zonder te vermelden dat zijn directeur, Walter Hinrichsen, in de leeftijd van 62 jaar, op 21 juli 1969 is overleden. Het beste in memoriam dat wij deze enthousiaste ijveraar voor de Nederlandse muziek kunnen wijden, bestaat ongetwijfeld in het aanhalen van zijn persoonlijke credo als muzikuitgever:

"The physical act of publishing pieces is only the beginning of the publisher's obligations. He must respect the integrity and individuality of the composres he represents, see that they have full copyright protection and, when possible, help them to make stimulating contacts and to further their careers by means of fellowships, composer-in-residence positions, and so on. The publisher must promote the music of his composers both here and abroad by traveling, attending conventions and going to concerts regularly. Finally, he must accept the fact that the financial returns from publishing serious contemporary music will be likely to come, if at all, in the next decade, not next month or next year."

En de gevoelens van bestuur, directie en medewerkers van Donemus komen tot uiting in het volgende telegram aan Mevrouw Walter Hinrichsen:

"The Council of the Donemus Foundation express their deep regret at the decease of Walter Hinrichsen. The musical life in Holland has certainly lost one of its best friends."

Dit verslag werd door het bestuur van de Stichting Donemus in de jaarvergadering d.d. 15 oktober 1970 aan de Raad van Beheer uitgebracht en door deze laatste goedgekeurd.

VI STATISTIEK EN GRAFIEK

Evenals vorig jaar volgt hier een overzicht van de hiervóór besproken cijfers; daarna worden enkele van deze statistieken (volgens de relatieve cijfers) in een grafiek vastgelegd.

	<u>Uitgaven</u>		<u>Opnamen</u>		<u>Bezoekers</u>		<u>Inzage- en present-ex.</u>	
		%		%		%		%
1960	2659	100	1485	100	1632	100	3990	100
1961	2785	105	1588	107	1646	101	3669	92
1962	2900	109	1743	117	2122	130	3725	93
1963	3056	115	1847	124	1989	122	4016	101
1964	3197	120	1947	131	2371	145	3874	97
1965	3328	125	2049	138	2293	141	3851	97
1966	3480	131	2115	142	2156	132	3826	96
1967	3609	136	2198	148	2250	138	3874	97
1968	3714	140	2318	156	2126	130	3862	97
1969	3829	144	2468	166	2258	138	3801	95

Verhuur

	<u>Nederland</u>		<u>buitenland</u>		<u>totaal</u>	
		%		%		%
1960	323	79	87	21	410	100
1961	361	88	164	40	525	128
1962	445	109	132	32	577	141
1963	415	101	127	31	542	132
1964	432	106	73	18	505	124
1965	498	122	183	44	681	166
1966	441	108	111	28	552	136
1967	507	124	121	29	628	153
1968	449	110	136	33	585	143
1969	432	106	147	35	579	141

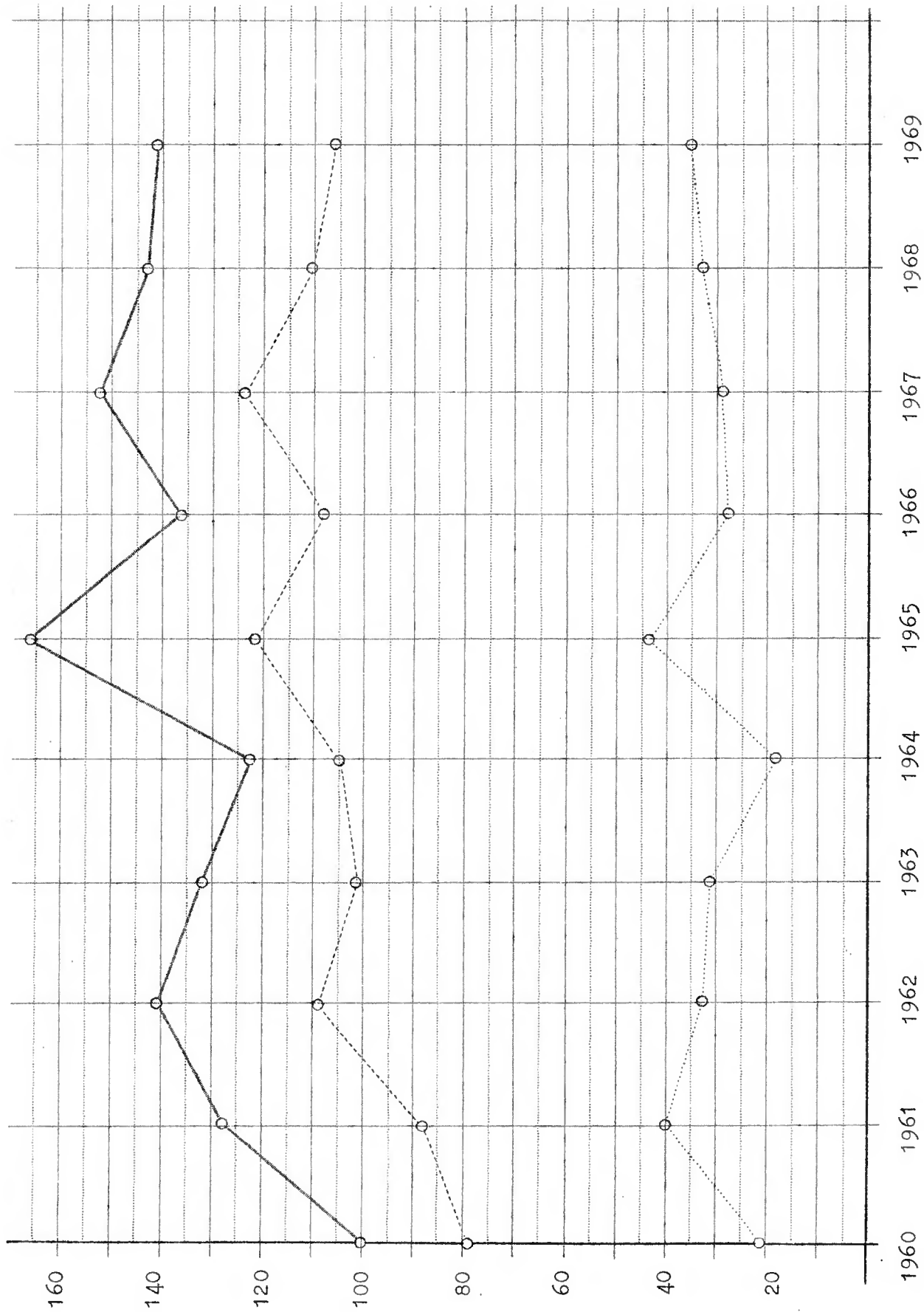
Verkoop

	<u>Nederland</u>		<u>buitenland</u>		<u>totaal</u>	
		%		%		%
1960	2229	38	3585	62	5814	100
1961	2755	47	5941	103	8696	150
1962	2631	45	2679	46	5310	91
1963	3178	54	2938	51	6116	105
1964	4275	73	2989	52	7264	125
1965	4024	69	2952	51	6976	120
1966	4943	84	3638	64	8581	148
1967	4719	81	3045	53	7764	134
1968	5137	88	2956	51	8093	139
1969	5895	101	4174	72	10069	173

VERHUUR 1960 T/M 1969

aantallen uitvoeringen waarvoor orkestmaterialen
in huur werden verstrekt (relatieve cijfers)

totaal
Nederland
buitenland

VERKOOP 1960 T/M 1969

aantallen verkochte kamermuziekwerken
(relatieve cijfers)

toetaal
Nederland
buitenland

